

GUIA DOCENT D'ASSIGNATURA

Titulació: Grau i Màster en Ciències Religioses

Nom assignatura: HISTÒRIA DE L'ART CRISTIÀ MEDIEVAL

Curs **2019-2020**

ECTS

4

Període lectiu

**De febrer a
juny**

H. de classes setmanals

1'30h

Àrea

Professor

Dr. Marc Sureda i Jubany

Llengua

Català

Descripció/Justificació

El curs té com a objectiu una aproximació a les més importants manifestacions artístiques d'Europa vinculades al Cristianisme entre el segle IX i XV. En aquest marc temporal es configuren realitats històriques importants per a la formació d'Europa i de les diferents realitats nacionals. El patrimoni que es conserva d'aquest període és essencialment de caire religiós, tant en tota l'extensió geogràfica proposada com a Catalunya. Es proposa una aproximació als béns més significatius tot estudiant-los específicament en funció de la seva realitat vinculada als continguts de tipus espiritual.

Requisits i orientacions prèvies

L'assignatura d'Història de l'Art Cristià Medieval es concep com una introducció per força sintètica. És adequat -tot i que no imprescindible- per al seu seguiment tenir coneixement d'Història de l'Art Cristià Antic, així com d'Història general i d'Història de l'Església que s'ocupin dels períodes antic i medieval. Tots aquests coneixements s'han pogut rebre a un nivell elemental a l'ensenyament mitjà.

Objectius específics

- Conèixer el context històric de l'art cristià creat a Europa entre els segles IX i XV
- Aproximació a les principals manifestacions artístiques corresponents i a les seves perspectives d'anàlisi
- Importància dels factors vinculats a la teologia i a la litúrgia per a la correcta interpretació de l'art del període

Competències

Competències transversals (genèriques)

- Capacitat de l'expressió oral i escrita d'arguments històrics i artístics

Competències específiques

- Capacitat d'identificar les principals creacions artístiques (arquitectura, escultura, pintura, arts de l'objecte) relacionades amb el Cristianisme a Europa entre els segles IX i XV
- Capacitat de concretar continguts simbòlics dels estils artístics medievals
- Adequació del vocabulari personal a la terminologia de la Història de l'Art

Continguts

1. Art carolingi (segles VIII-IX).
2. L'art bizantí mitjà i tardà (segles VIII-XV).
3. L'art pre-romànic (segles IX-X).
4. L'art pre-romànic a la Península Ibèrica (segles IX-X).

5. Art romànic (segles XI-XIII).
6. Art gòtic (segles XIII-XV).

Metodologia d'ensenyament-aprenentatge

En cada bloc temàtic s'exposaran les línies generals del període que l'alumne haurà de complementar amb lectures proposades a la bibliografia.
Es podran proposar lectures específiques dels aspectes més rellevants.
Es podran complementar els continguts amb visites puntuals a equipaments patrimonials adients, a determinar al llarg del curs.
Utilització de documentació gràfica com a suport de les classes.

Avaluació Criteris d'avaluació

Les competències genèriques s'avaluaran en la tutoria personalitzada, la participació a classe i els eventuais treballs.
Les competències específiques s'avaluaran:
- Per un examen final escrit (80%)
- Pel lliurament de ressenyes corresponents a les visites (20%)
- Un treball voluntari i opcional, d'acord amb el professor, que només es puntuarà si s'aprova.

Bibliografia bàsica

Art de Catalunya- Ars Cataloniae, X. Barral i Altet (dir.), Edns. L'Isard, Barcelona 1997, 10 vols.
Bango Torviso, I.G., *Arte prerrománico hispano. El arte de la España cristiana de los siglos VI al XI*, Espasa
Bango, I., *El Arte románico*, Madrid, 1989.
Barral i Altet, X., *L'art pre-romànic a Catalunya*, segles IX-X, Eds. 62, Barcelona 1981.
Beckwith, J., *Arte paleocristiano y bizantino*, Cátedra, Madrid, 1997 (1ª ed. ing. Harmondsworth, 1970)
Caillet, Jean-Pierre, *L'art carolingien*, Paris: Flammarion, 2005
Catalunya Romànica, Fundació Enciclopèdia Catalana, Barcelona 1984-1998, 27 vols.
Conant, Kenneth John, *Arquitectura carolingia y románica: 800-1200*. Madrid, 1987.
Dalmases, N. de ; José i Pitarch, A., *Els inicis i l'art romànic. S. IX-XII*, Barcelona 1986 (2a. ed., 1988).
Dalmases, N. de ; José i Pitarch, A., *L'època del cister, s. XIII*, Barcelona 1985.
Dalmases, N. de ; José i Pitarch, A., *L'art gòtic, ss. XIV-XV*, Barcelona 1984 [2a. ed. 1986].
Del romà al romànic. Història art i cultura de la Tarraconense mediterrània entre els segles IV i X, Barcelona, 1999
Dodwell, C.R, *Artes pictóricas en occidente : 800-1200*, Madrid: Cátedra, 1995
Español, F., *El gòtic català*, Manresa, 2002.
Español, F.; Yarza, J., *El romànic català*, Manresa, 2007.
Grabar, A., *La iconoclastia bizantina*, Akal, Madrid, 1998 (1ª ed. fr. París, 1984).
Gudiol i Cunill, J., *Nocions d'Arqueologia Sagrada Catalana*, Vic, 1902 (1ª), 1931-1933 (2ª)
Gudiol i Ricart, J.; Alcolea i Blanch, S., *Pintura gòtica catalana*, Polígrafa, Barcelona 1987.
Junyent, E., *L'arquitectura religiosa a Catalunya abans del romànic*, Curial, Publicacions de l'Abadia de Montserrat, Barcelona-Montserrat 1983.
Krautheimer, Richard, *Arquitectura paleocristiana y bizantina* (2ª ed.). Madrid: Cátedra, 1988.
L'art gòtic a Catalunya, A. Pladevall i Font (dir.), Enciclopèdia Catalana, Barcelona, 2002-2009; 10 vols.
Lasko, Peter E, *Arte sacro 800-1200*. Madrid: Cátedra, 1999
Riché, Pierre (dir.), Caillet, Jean-Pierre; Gaborit-Chopin, Danielle; Palazzo, Éric, *L'Europe de l'an mil*, Zodiaque, La Pierre-qui-Vire 2001.
Velmans, Tania (1986). *El Arte bizantino*, Barcelona: Paidós.
Williamson, P., *Escultura gòtica 1140-1300*, Madrid, 1997.

Yarza, Joaquín, *Arte y arquitectura en España, 500-1250*, Madrid: Cátedra, 2004